

АЛМА МАТЕР

Газета Прикарпатського університету «Педагог Прикарпаття»
18 (126), грудень '92, випуск 1-й

ВІШТАЄМО

проф. Стельмаховича М.Г.
з обранням
академіком Академії
педагогічних наук України,
проф. Кононенка В.І.
з обранням
членом Президії Академії
педагогічних наук України.

ПЕРШІ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

1-го грудня 1991 року народ України вільним волевиявленням на референдумі підтвердив Акт проголошення незалежності України.

*Із привітання голови обласної Ради
Миколи Яковини:*

Могутній всенародний порив до самостійності засвідчив: ідея незалежності України ніколи не згасала. І хоча вона цілі десятиліття жевріла через тотальне нищення носіїв цієї ідеї, а точніше сказати мучеників за незалежність України, але час усе поставив на свої місця.

Тепер Україна охоплена важкою економічною кризою, до критичного рівня понизилася соціальна захищеність людей. Сталося це не тільки через брак державницького досвіду українських владних структур, а й через відверту протидію нашій незалежності як поза межами України, так і у ній самій. Проте ми повинні пам'ятати, що найнебезпечніший ворог ходить серед нас самих — це наша незгода, яка в українській історії вже не раз відігравала катастрофічну роль.

*Із звернення представника
Президента України Василя
Павлика до жителів області:*

Тільки спільною наполегливою працею ціною певної усвідомленої самопожертви, лише конкретними вчинками можна цеглина за цеглиною побудувати ту державу, до якої ми прагнемо. І робити це потрібно використовуючи світовий досвід та спираючись на власні інтелектуальні сили, наявні можливості.

Тож звертаюся до людей всіх національностей, що населяють наш край, представників різних політичних поглядів і віросповідань: будьмо розсудливими на шляху до єдиної мети — гідного людського життя у вільній державі.

8 грудня о 15 годині (ауд. 23) проводиться вузька науково-практична конференція «Г.Сковорода і сучасність», присвячена 270-річчю від дня народження українського мислителя-гуманіста Григорія Савича Сковороди. Бажаючих взяти участь у конференції просимо подати на кафедри філософії (ауд. 321) або педагогіки (ауд. 122) теми доповідей і виступів до 12 листопада 1992 р.

*Кафедри філософії,
педагогіки,
української літератури,
університетські організації
педагогічного
та філософського товариства.*

ОГОЛОШЕННЯ

Науковий відділ Всеукраїнського братства УПА та Прикарпатський університет ім. Василя Стефаника 16-17 січня 1993 р. у Івано-Франківську проводять наукову конференцію «Організація українських націоналістів і Українська Повстанська Армія — історія, уроки, сучасність». Хто бажає взяти участь, просимо надсилати тези доповідей не більше 3-х друкованих сторінок до 7 грудня 1992 р. на адресу: 284000 Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11, к.мн.326. Тел. 3-75-34 (код 8-03422).

Оргкомітет.

Асистент кафедри світової літератури Тамара Гранат складає іспит з іноземної мови доктору філологічних наук, професору В.Г. Матвішину

(Репортаж читайте на стор. 2-й)

Фото Ореста Луцького.

В ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО НУНЦІЯ

В облдержадміністрації Прес-конференція Апостольського Нунція В облдержадміністрації з ініціативи обласної організації «Спілки журналістів України» відбулася прес-конференція Апостольського Нунція в Україні архієпископа монсиньора Антоніо Франко з журналістами обласного центру. Він розповів про мету свого візиту - вирішення питань з місцевими властями. питання діяльності на Прикарпатті греко-

та римо-католицької общин, врегулювання стосунків між згаданими конфесіями і православними. Відповідаючи на запитання кореспондента газети «Alma Mater» про чинники, до яких вдасться їх екселенція, при врегулюванні міжконфесійних стосунків, він відповів, що вірить в моральну чистоту духовних осіб — керівників конфесій, а також покладає надію на роль, яку вони вносять в повсякденній роботі із своїми парафіями.

ДЛЯ ВАС, ПОШУКАЧІ

НОВЕ ПРО КАНДИДАТСЬКІ ІСПИТИ

З 1 грудня 1992 року введено в дію прохання про порядок проведення кандидатських екзаменів.

• Кандидатські екзамени встановлюються з дисциплін:

- філософії;
- іноземної мови (англійська, німецька, іспанська, італійська, французька);
- спеціальності.

• програми затверджуються Міністерством освіти України за погодженням з Вищою атестаційною комісією України і Академією наук України;

• кандидатські іспити зі спеціальності складаються за основною і додатковою програмами;

• додаткова програма повинна включати нові розділи даної галузі науки і питання, пов'язані з напрямком досліджень пошукача. Друга частина іспиту зі спеціальності за рішенням комісії і за погодженням з пошукачем може проходити у вигляді обговорення реферату;

• пошукач, який має вищу освіту із спеціальності, що не відповідає галузі науки складає додатковий кандидатський іспит;

• до складу комісії зі спеціальності повинен входити доктор наук і кандидат наук з цієї спеціальності;

- в комісію з іноземної мови

включаються викладачі кафедр іноземних мов, а також викладачі спеціальних кафедр, що мають наукові ступені і вільно володіють відповідною іноземною мовою;

• в разі отримання пошукачем незадовільної оцінки повторне складання іспиту в поточну сесію не дозволяється. Рішення комісії може бути оскаржене пошукачем в терміни, встановлені приймальною комісією;

• кандидатські іспити приймаються організовано два рази на рік у вигляді сесії;

• термін дії кандидатських іспитів — десять років з дати складання кожного з них;

• іноземні громадяни складають кандидатські іспити на загальних підставах;

• ректорам (проректорам) вищих навчальних закладів скласти кандидатські іспити за місцем роботи не дозволяється;

• вищі навчальні заклади приймають кандидатські іспити у пошукачів з інших організацій на договірній основі по встановлених ставках погодинної оплати праці членів комісії.

Більш детально про проведення кандидатських іспитів пропонуємо ознайомитися у відділі аспірантури університету (головний корпус, 2-й поверх, каб. 225).

СЛОВО ПЕРШОКУРСНИКУ

Студентка 1-го курсу філологічного факультету Світлана Тишківська:

Часто доводиться відповідати на запитання, в яких йде мова про те, що дородило в моїм серці жагу до важкої, клопітливої, але благородної професії вчителя. Я завжди переконано відповідаю, що фундаментом до мого рішення є мій рід. Мої предки походили із древнього роду священиків, які не тільки служили Господу, але й людям (працювали у церковних школах). Вибрати фах мені допомогло ще й те, що як говориться в народному прислів'ї - яблуко від яблуні далеко не впаде, і я пішла стежиною, протоптаною мамою, адже вона працює педагогом. Рід наш великий, в ньому багато хто служить слову, зокрема українському. Ось тепер і я стала на цей важкий шлях.

Мешкаю в неповторному куточку Прикарпаття, неоціненній перлині гірського краю — Яремчі, хоч сама родом із землі легендарної Роксолани. Виростаючи в лоні зелених Карпат, з дитинства мріяла зрозуміти істину, закладену в гуцульських співанках та оповідках, міфах та легендах, і передати збережене гуцулами і забуте сучасниками, мудре слово предків. Тому неповторною миттю закарбувався в моєму серці той момент,

Маминою стежиною

коли дізналася про те, що здійснилася моя мрія: я поступила в університет, де тепер навчаюся на філологічному факультеті.

Як кожна дівчина, я вишиваю, співаю, в'яжу, пишу вірші, хоч ще недосконалі; пробую занотувати різні замітки, цікаві випадки. Подобається виступати, тому відвідую гурток художнього слова і народних танців.

Університет, як на першокурсницю, справив на мене незабутнє враження. Незнане досі самотійне життя, зустріч з новими друзями... Все це злилося воедино, злилося в так звані «студентські будні», що прекрасні своєю буденністю. Та не тільки щоденними турботами існує молода людина. І в студентському швидкоплинному житті є свята, одне із них — День студента, який відбувся у листопаді. Із смаком оформлені приміщення, цікаві розваги — все це сприяло виникненню святкового настрою. Недавно наша група висунула пропозицію про запровадження Дня першокурсника. Надіємося, що через деякий час ця мрія стане реальністю. Ще один вечір, що запам'ятався досконалістю логічності номерів, був КВК. Протягом кількох годин в зал лунало дотепне, примхливе слово жарту, піднімалися громами гучні оплески болільників, трепетно відзивалися серця гравців. Цей знаменний вечір всім було зрозуміло, що сенс життя запрограмовано в ширій усмішці, від серця.

Декілька слів хочу сказати про уроки усної народної творчості які проводила пані Ярослава Марчук. Особливо запам'ятав один із останніх підсумкових, де було об'єднано все вивчене одне цікаве дійство, що чимось нагадувало виставу. Національний одяг, спеціально обладнаний кабінет — сприяли створенню урочистої обстановки. Пісні і гаївки, легенди і перекази зачаровували різноманітністю, цікавим змістом, майстерністю виконання. І так хочеться, щоб такі дійства стали розмаїтими вінком сьогодення, втіленням прекрасного у зранені ду сучасників.

Записав Ярослав Томіша

Ярослав Мельник

(асистент кафедри російської мови):

Студенти філфаку російського відділення вже протягом багатьох років проходять фольклорно-діалектологічну практику в Росії. За останні п'ять років особливо тісні зв'язки були встановлені між нашим інститутом і музеями-заповідниками в Ясній Полянці, Михайлівському, Спаському-Лутвіново, Карабісі. Ось і цього літа була продовжена ця чудова традиція. Без сумніву, надовго запам'ятається студентам-філологам їх перебування в Пушкінському заповіднику. Згадують вони те, коли, угамувавшись, сповільнивши хід, піднімалися з квітами в руках по сходинок Святогорського монастиря — по тих самих, по яких багато літ назад в морозну лютневу ніч несли труну з тілом генія. Згадують, як мовчки стояли біля могили поета, задумавшись кожен про своє, глибоко інтимне. Згадують чудові озера, ліси, природний ландшафт, відновлені дворянські садиби Пушкіних, Ганнібалів, Осипових-Вульф в Михайлівському, Петровському, Тригорському. Як же не згодиться в цьому відношенні з думкою С.С.Гейченка, багаторічного незмінного директора Державного музею-заповідника О.С.Пушкіна, що в першу чергу пам'ятником великому російському поету є сама природа: дерева, посаджені дідом Пушкіна Петром Ганнібалом та сином поета Григорієм Пушкіним; стежки, по яких любив ходити Пушкін і які оспівав в своїй творчості; річку Сороть, на яку не один літній рянок бігав купатися поет. Не бачивши всього цього, важко по-справжньому спійняти такі відомі твори митця, як «Деревня», «Вновь я посетил...», «Евгений Онегин».

Нарешті, згадують своє перебування в таких історико-культурних місцях, як Печори і Псково-Печорський чоловічий монастир (нині діючий), Ізборськ, Псков, а також майже дводобове перебування в Ленінграді (нині знову Санкт-Петербург). Все це враження тієї сили, яка робить їх незгасаючими в часі. Це саме такі враження, які необхідні вчителю-словеснику, який повинен мати, крім всього іншого, багатий емоційний досвід.

Хочеться сказати і про іншу важливу сторону справи. Студенти-філологи, опинившись в російськомовному середовищі, мають можливість краще розвинути в собі відчуття мови, наповнити більш глибинним змістом свій інтерес до неї. Відчуття мови з її історичним корінням, в багатогранності форм її проявів, в контексті широкого діапазону парадигм і варіантів створює у студента той лінгвістико-культурний фон, на якому його рідна мова тільки виграє. Заодно вивчення побуту, фольклору, етнографії, географії пушкінських чи інших місць Росії постає, безумовно, як одна з ефективних форм практичного пізнання світу, пізнання його єдності і цілісності.

На закінчення цих невеличких нотаток, наведу приклад з власного життя. Колись, коли мені довелося працювати на БАМі, в одному селі я познайомився з старим китайцем, що працював сторожем в місцевому ліспромгоспі. Цей дідусь міг з захопленням годинами цитувати Блока та Есеніна, дуже любив Достоевського і Чехова. При цьому він ні одного дня

не вчився в російській школі, а російську мову вчив самотужки, коли доля його закинула на цей бік кордону і він назавжди був відірваний від своєї батьківщини. І ось мені подумалося, що саме Блок та Есенін зігрівали серце старого китайця в холодному Сибіру, що якраз любов до цих великих письменників-гуманістів допомогла дідусеві зберегти і любов до рідного краю на берегах тропічної річки Янцзи.

Ігор Козлик (доцент кафедри світової літератури):

Приєднуючись до сказанного Ярославом Григоровичем, зауважу, в свою чергу, лише на одному моменті. Цьогорічна літня поїздка до Пушкінського заповідника ще раз показала, що не тільки ми, студенти і викладачі, зацікавлені в тих зустрічах, але й Михайлівське, Тригорське, Петровське і подібні їм місця мають велику потребу в нас. Справа в тому, що крім збирання фольклорного і діалектичного матеріалу, студенти допомагають співробітникам музеїв у виконанні необхідних господарських робіт. Так, дівчата очищували та прибирали відому алею Керн, згрібали сіно в парках колишніх дворянських садіб, а хлопці косили траву, вивозили з парків зрізані гілки вікових дерев. Зразу ж скажу, що співробітники і керівництво Пушкінського заповідника з щирою вдячністю приймають нашу послитну допомогу, намагаючись, в свою чергу, допомогти студентам під час перебування на практиці як в побутовому плані (наприклад, придбання хліба, який в Пушкінських Горах по талонах), так і в плані культурно-освітньому (безкоштовні і дуже цікаві екскурсії, лекції наукових співробітників заповідника з проблем пушкінської творчості). Треба сказати, що така практична допомога — справа не менш важлива, ніж інші завдання подібної студентської практики.

Адже це реальний внесок студентів в збереження культури, духовної пам'яті не тільки російського народу, але й загальнослов'янської і світової. Бо Пушкін і все, що з ним пов'язано, це не тільки надбання росіян, це і наше, українського народу, надбання, це надбання всього культурного, цивілізованого світу. Як не згадати в цьому відношенні вірші М.Рильського, який так висловив своє відношення до творчості Пушкіна:

Він наш! Його не віддамо ми!
Він наш, як сонце і вода!
У «плем'я юне, незнайоме»
Дари несе він без утоми...
Не стерти ворогу лихому
Його горячого сліда.

Культура не має меж і кордонів. Це безмежний космос загальнолюдськості. І було б дуже жаль, якщо за тих чи інших причин наші українські філологи-русисти втрачуть можливість не тільки побачити, але й посильно допомогти своєю працею зберегти такі цінності, як Пушкінський заповідник. На культуру, як відомо, ніколи не вистачає грошей, тим більше в наш прагматично-комерційний час. І тому ще раз хочеться звернутися до всіх нас: кому ж, як не нам, служителям освіти та культури, інтелегентам не стати прикритично на її захист і збереження. Тому не буду говорити Михайлівському безнадійне «прощай», а скажу все ж таки з надією: «Да побачення! До нових незабутніх зустрічей!»

Михайлівське:

до зустрічі ти прощай?

Декілька думок з приводу
літньої практики студентів
російського відділення
філологічного факультету

МИР. НАПОЛНЕННЫЙ ТАРМОЖИЕЙ...

Говорят, чтобы понять жизнь и творчество настоящего художника, необходимо окунуться в окружающий его мир. Частью его и является Государственный музей-заповедник А.С.Пушкина. Все становится там невозможно детям, потому что возвышается острота восприятия и способность встречаться с Ним на берегу Сороти на аллее Керн, на дороге, "изрытой дождями", на "острове уединения". В этом, наверное, очарование 20 дней, проведенных нами в Михайловском. Увидя усадьбу, мы поняли, какой особой заботой все там окружено, с какой любовью люди ухаживают за каждым деревом, за каждой тропинкой, поэтому там просто нельзя делать свою работу плохо, руки сами трудились на благо этой земли. Потом, позже, побывав в Тригорском и Петровском, я поняла, насколько великоплен и в то же время тяжел труд людей, отдающих этим местам свою душу и любовь. Когда несколько улаживается восторг, замирает душа, вы поймете свою удачу, радость за то, что вы побывали в этих местах. Я благодарна тем людям, с которыми мне удалось встретиться,

тем местам, которые вдохновляют, восстанавливают ослабленные силы, за то, что они есть на земле, за то, что они дали мне возможность понять истинно прекрасное, которое так редко встречается в повседневной, окружающей нас жизни.

Тетяна Харіс.
Студентка групи РІ-31.

Мы жили там двадцать дней. Двадцать дней, которые уже никогда не повторятся в жизни. Двадцать дней оторванности от суеты. Двадцать дней жизни в мире Поэта... Именно там я чувствовала себя до конца счастливой и свободной... Мы жили на природе... Природа там сказочная: сказочная потому, что и само Михайловское - сказка, в которую мы ненадолго

окунулись, чтоб потом никогда не забыть. Наверное, человеку очень нужно это ощущение свободы, пусть ненадолго, но оно необходимо, как глоток чистого воздуха в душной атмосфере большого города. Именно свободной ты и чувствуешь себя, когда утром, в тишине леса, пробираться по знакомой, мокрой от росы тропинке на озеро. А озеро ранним-ранним утром неопишимо - оно еще спит под белым одеялом тумана, который стелится прямо по воде, теллой и спокойной, принимающей тебя в свое лоно, словно в колыбель. И ты не плывешь, нет, ты паришь в белых клубах тумана, как в облаках высоко над землей... А когда возвращаешься в лагерь, солнце льет свет сквозь деревья, и кажется, что ты действительно в сказочном, таинственном лесу, и хочется кричать на весь мир, как ты счастлива!

Тетяна Полонська.
Студентка групи РА-31.

ЕТЮД

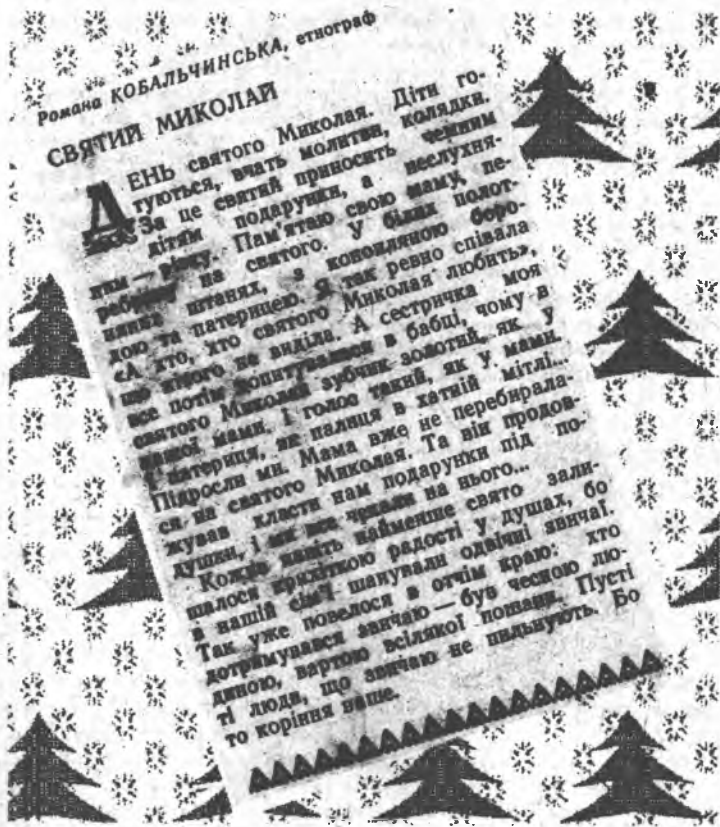
БАБУСИНА КАЗОЧКА

Напередодні Дня Святого Миколая я якось запитала у своєї бабусі: «Чи справді є на світі дідусь Микола, якого з нетерпінням чекають усі діти зимового грудневого вечора?» І тоді бабуся розповіла мені, що живе Дідусь в казковій країні, у кришталевій хатинці із срібною підлогою, віконцями з цукру і дахом із печива та пряників, а в тій хатинці панує щастя і радість, завжди світить сонечко. Дідусь дуже любить малечу і тому спішить до неї на свято з гостинцями та подарунками, які запасав цілий рік. І вони, ці подарунки, не прості а... чарівні. «Чому чарівні?», — запитала я бабусю. «А тому, — відповіла вона, — що зберігалися вони там, де — безтурботність, сміх, щастя і радість». Тобто у хатинці, ім'я якої — Дитинство.

А вам, друзі, сподобалась бабусина розповідь?

Віка Сакуліч.

Учениця 5-А кл., СШ N21.

В аудиторії N 205 складають кандидатський іспит з іноземних мов. У залі 16 пошукачів на право захисту дисертації із філософії, філології, історії, музики і співів, фізики.

...Тиша панує скрізь.

Лише зрідка присутні перекинуться словом-другим і знову заглиблюються в тексти, словники. Багато з них працюють на освітрянській ниві вчителями і асистентами. Знайомимось: асистент кафедри теорії та історії музики Т.М.Лоскутова, асистент кафедри німецької мови М.Р.Ткачівська, асистенти кафедри української мови М.В.Бігусяк та О.Т.Микитин, вчитель історії з Дніпропетровщини М.Ф.Москалик, вихователь Коломийської гімназії Р.В.Кіра...

За столом серйозна і ряскаліва комісія, яку очолює доктор філологічних наук, професор В.Г.Матвішин. Серед членів комісії — професор

В.О.Кравченко, доценти Я.Т.Билиця, Н.І.Телегіна, С.П.Гандзюк.

Після складання екзамену я зустрівся із завідуючою аспірантури О.Й.Крилюк.

професор С.М.Возняк, кандидат філософських наук, доцент Л.Т.Бабій; асистенти кафедри іноземних мов Ф.М.Нізамутдінов, О.С.Ковтун.

Недавно складали іспити з філософії. Серед 16 щасливців — громадянин США, викладач кафедри англійської мови нашого вузу Даніель Ноубл.

Аспірантура ще молода, тому багата питань, пов'язаних з нею, вивчаємо.

Приміром, делегація нашого вузу відвідала Чернівецький державний університет і ознайомила з роботою своїх колег. Як бачите, справ цікавих і важливих у нас багато, тож працювати є

Фоторепортаж

Сходінка до вершин науки

— При аспірантурі, — розповіла вона, — проходить складання кандидатських іспитів двічі на рік — з філософії та іноземних мов. Передекзаменаційні заняття проводять висококваліфіковані педагоги —

над чим.

Любомир Кліщ.

Наш кор.

На знімку: під час складання іспиту з іноземної мови.

Фото Ореста Луцького.

Люби і знай свій рідний край

ЧУГАЙСТЕР

№ 4,
грудень '92

Експедиція «Нам'яйта»

Біля ватри у Воронському лісі ветерани і школярі згадували минулі дні, ділилися думками, мріяли...

Фото Ореста Луцького.

СЛОВО ДО ЮНИХ ДРУЗІВ

ВИХОВУЄМО ПАТРІОТІВ

Хто як не ми, дорослі, повинні піклуватися про майбутнє наших дітей? Навіть в наш скрутний час, в критичних умовах, що наростають, ми повинні дбайливо збагачувати їх незабутніми враженнями, цікавими поїздками і зустрічами, ширим усміхом, жартами, піснею і танцем, одним словом, тими розвагами, які б змогли задовільнити потреби кожного. А в них їх немало: хтось відчуває силу в аматорському мистецтві, когось захоплюють гори, а хтось любить співати. Однією із тих установ, що виконують цю благородну місію, є обласний державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді. Пропонуємо вашій увазі бесіду з директором центру **Михайлом**

Юрійовичем Косієм.

— Наш дитячий центр, а в минулому обласна станція юних туристів, яка була заснована 40 років тому, є сьогодні організаційно-методичним центром по залученню дітей до туризму і краєзнавства в області. Для цього маємо певну навчально-матеріальну базу. Створено 76 гуртків, в яких займається 1300 учнів шкіл і профтехучилищ. Робота в гуртках ведеться не тільки в обласному центрі, але й в районах. У містах Івано-Франківську, Яремчі, селищі Ворохта, селі Яблуниця маємо свої туристичні бази, а в місті Коломиї працює станція юних туристів. Також працюють пошукові загони учасників експедиції «Люби і знай свій рідний край».

(закінчення на наступній сторінці)

УВАГА: ВІКТОРИНА!

Ерудитів чекають призи

Великі можливості для вивчення свого краю, участі в пошуково-дослідницькій роботі школярів відкриває обласна туристсько-краєзнавча експедиція «Люби і знай свій рідний край», що оголошена в рамках республіканського руху учнівської молоді «Моя земля — земля моїх батьків».

Умови участі в експедиції були опубліковані в газеті «Поліття». З того часу в школах та позашкільних установах утворилися понад 500 пошукових груп, в яких об'єднано близько 9 тисяч учасників.

Для дальшого заохочення школярів до вивчення рідного краю ми оголошуємо вікторину учасників експедиції «Люби і знай свій рідний край».

Пропонуємо запитання вікторини:

1. Екзоти Карпат. Що ви про них знаєте? Охарактеризуйте 10 видів рослин-екзотів.
2. Парки та дендропарки Прикарпаття. Історія їх створення. Цікаві особливості кожного з них.
3. Для чого створюються резервати? Назвіть та опишіть основні ботанічні резервати області.
4. Назвіть прізвища видатних дослідників історії України та їх основні праці.
5. Назвіть населені пункти на Прикарпатті, пов'язані з життям та діяльністю І.Я. Франка. Коротко опишіть перебування великого Каменяря в нашому краї.
6. Коротко опишіть історію створення корпусу Українських січових стрільців. Назвіть прізвища організаторів та полководців УСС. Хто з діячів літератури, мистецтва брав участь в легіонах січових стрільців?
7. Коли була створена Українська Повстанська Армія (УПА)? Хто стояв біля витоків її створення? Кого з полководців УПА Ви знаєте?
8. Що вам відомо про еміграцію наших краян до Канади?

ПЕРЕМОЖЦІВ вікторини чекають різноманітні нагороди (магнітофони, програвачі, гітари, турнівертар).

Чекаємо Ваших відповідей за адресою:
284008, Івано-Франківськ, вул. Нечуя-Левицького, 19,
обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді.

ВИХОВУЄМО ПАТРІОТІВ

(закінчення)

Результатом їх діяльності і роботи гуртків є багатий матеріал 150 шкільних різнопрофільних музеїв, кімнат, які є доброю основою для вивчення школярами краєзнавства, народознавства на уроках гуманітарного циклу. Звичайно, усі туристичні і краєзнавчі заходи, які ми проводимо разом з установами освіти органічно доповнюють і розширюють ці можливості.

Щороку ми організуємо змагання юних туристів, краєзнавців, геологів, проводимо масові сходження на вершини Карпат, конкурси і турніри.

— Як бачимо, робота чимала, а що потрібно для її забезпечення?

— Хочу сказати, що нині фінанси і кадри вирішують усе. Хоч це дещо нагадує недалеке минуле, але ми усі зацїди, і це правда.

Наша біда в тому, що сьогодні ми не маємо такого закладу, який би готував спеціалістів для позакласної роботи. Тому ми радо зустрічаємо кваліфікованих людей, які бажають працювати за покликанням душі, і повірте, їх немало. Це люди різних професій, але об'єднує їх одне — прагнення показати своїм учням наш край, навчити його бачити і пізнавати, виховати достойних громадян незалежної України. Серед них багато випускників Прикарпатського університету (колиш педагогічний інститут).

А що до фінансів, то можу сказати, що був і буду противником платного навчання сьогодні, бо погодиться, не всі зараз можуть знайти кошти і відповідні засоби для здобуття освіти, не кажучи вже про навчання в позакласних установах. Потрібно йти назустріч дітям, а не робити на їх мріїх бізнес. Звичайно, ми одержуємо фінансування з бюджету і викручуємось як можемо, щоб фінансово-матеріальні проблеми не турбували наших дітей лишній раз.

— Що робиться для розвитку популярного серед учнівської молоді туризму?

— Ми маємо туристичні бази, де протягом року приймаємо близько трьох тисяч дітей з усіх куточків України. Дбаємо про розвиток внутрішнього туризму. Стараємось, щоб кожен, хто побуває на відпочинку в Карпатах, повів додому хороший настрій і незабутні враження. Свідомо не йдемо на дуже поширений тепер речовий туризм, бо вважаємо, що це черговий вихід нашої дійсності. Як можна без засобів для нормального існування відправляти дітей за кордон, взявши за це кругленьку суму. Це помимом матеріальних витрат, приносить величезну моральну шкоду нашим дітям. Я думаю, що ви породитеся зі мною, коли уявите собі таку картину: учитель стоїть поруч зі своїм учнем і торгує горілкою (або іншим крамом), а завтра буде розказувати про високі ідеали громадян незалежної України. Мені це виглядає дикістю.

— Які проблеми на шляху ваших задумів?

— Все наше життя — суцільна проблема.

Нещодавно відбулася обласна конференція педагогів, яка обговорювала проект державної національної програми «Освіта України XXI століття». Є в цій програмі і розділ про позашкільне навчання і виховання. Це дуже добре, бо в процесі її підготовки в проекті цього розділу не було. Але турбує інше. На державному рівні трактується система позашкільного навчання і виховання, як додаткова, тобто знову проповідується залишковий підхід до нас. Ще зрозумілий термін «додаткова освіта», але «додаткове виховання»? Це нонсенс. Чи не означає це поступову ліквідацію відпрацьованої результативної системи позашкільного впливу на розвиток особистості? До речі, в цій же програмі в різних структурах освіти така ланка відсутня.

Колектив нашого центру намагається працювати на дітей з повною віддачею, з розумінням ставлячись до наших труднощів.

Які ще турботи? Розгорнули реконструкцію бази в Яблунці на 100 місць і в Ворохті на 50 місць. Вона йде повільно, бо робимо все власними силами. Але намагаємось і в таких умовах поступово, крок за кроком, йти обраною нами дорогою. Бо зрозуміло, що без власної матеріальної бази ми в майбутньому не зможемо існувати.

Надіюсь на те, що екологічні катаклізми не зіпсують краси нашого краю, який часто називають маленькою Швейцарією, і я побачу справжній дитячий архіпелаг, ступивши на який не соромно було б сказати «Ось і ми можемо».

ЕКСКУРСІЯ «ПАМ'ЯТЬ»

Зустріч через 50 років

Цей день у середній школі села Ворожа Коломийського району був особливо пам'ятний. У школі готувалися до святкування ювілею - 50 річчю від дня утворення Української Повстанської Армії. Відбудеться також конкурс повстанської пісні. Отже хвилювань і приємних турбот багато. А тут іще одна подія - теж хвилююча: до учнів і педагогів завітав колишній вчитель цієї школи п. Степан Угрин (засновник спілки українських політичних в'язнів в Івано-Франківську, нині пенсіонер) із своїм учнем, вояком УПА п. Петром Ганишем і його побратимом п. Михайлом Рущаком.

Педагоги розповіли про працю і життя колективу, про свої досягнення на освітній ниві.

Ветерани познайомилися з вчителями, в минулому студентами нашого вузу. В різний час випускниками університету (колишнього педінституту) стали Н. Харченко, Н. Кондрат, Н. Мельниченко, С. Волошин, Н. Максимів, Я. Пасічник, О. Поплавський (доречі, п. Омелян є ще й викладачем нашого вузу).

Пан Угрин розповів про те, як прийшов у

школу піввіку тому, і хоча пропрацював небагато, але гордий з того, що тут вчителювала відома громадська діячка на Галичині, письменниця і педагог Маріяка Підгірянська. Ветеран подарував школі копію посвідчення вчителя, з яким прийшов на свій перший урок.

Цікавою і незабутньою була екскурсія по школі. Ось галерея з портретами гетьманів України. Наче входив в історію, відчуваєш, що любила тут свою землю, свої традиції. Далі куток «Духовне відродження». У меморіальному залі Маріяки Підгірянки бачимо її портрет у рушниках, вірші поетеси. Пригадуються шкою прочитані рядки: «Краю милішого ріднішого, як Україна - в світі немає, Слова солодшого, звучнішого, як Україна - в мові немає».

На пам'ять про перебування в школі ветерани подарували освітянам стенд «Золота поляна» про героїчне минуле краю, сфотографувалися з дітьми. Директор школи Роман Олійник та завуч Софія Томенчук з вдячністю прийняли комплект видань із життя університету - часопис «Alma Mater» і дитячу газету «Чугайстер».

Любомир Кайц.

На знімках: зустрічі у Воронській середній школі.

Фото Ольги Конач та Ореста Луцького

Дзвінок, пишіть, закладіть: м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2-й поверх, каб. 209, 209а, тел: 9-64-41, 9-64-18;

Редакція газети «Alma Mater». Відповідальний за випуск Михайло Косило.

Макет і оформлення Ярослава Томішака та Івана Фуштыя.

МИ

— Що ви, хлопці, непристойності по стінах розвішуєте? — повний презирства голос жіночки за спинами.

Якби ж то непристойності ми розвішували чи чіпляли! Ото було б сміху. Але талановиті вірші не менш талановитих

і розпусти (Чи навпаки?). Хіба на такі теми повинні писатись вірші в часи національного, Відродження та будівництва української держави? (Голос національно свідомого професійного чи перманентного пенсіонера).

СТУДЕНТ — НЕ ПРОФЕСІЯ

молодих людей? І це з уст людини, яка має відношення до бібліо-графії! Це вже занадто.

Здається, лиш недавно
Ми разом сіли пити,
А вже на дворі осінь.

— Це є низькопробна реклама пияцтва, шановний студенту, — говорить мені моя небезвідома шановна і пихата половинка. А може, ще й закомплексована?

Я не хочу слухати цю «половинку». Не бажаю думати й говорити, а, отже, й діяти так, як професійний пенсіонер.

Хай живе розкутість та щирість:

Дай, тебе я полюблю.
Радісно і просто.
Що тобі не все одно.
Ну й народ пішов.

— Ну, це вже межа. Це пропаганда сексуального насильства

«Студент — це не професія — це стан духу» — сказав Великий. І ми йому віримо. Отже й презентація часопису «Четвер. Текст і візія», мало відрізнялася від Дня студента, точніше, була його логічним продовженням. Адже присутнім було там все Студентське братство й «Іже з ними». Ось в якій аудиторії треба шукати майбутніх «братчиків» і «сестричок»! Вістря авангардової поезії та думки взагалі продемонстрували нам такі будителі, як Юрко Андрухович, Юрко Іздрик, Аня Середа, Юрій Винничук. Це був вечір музики, поезії та еротичного, чорного й зеленого гумору. Адже, за Юрком Винничуком, — «Людство, сміючись, розстається з собою».

Віталій Кодря.
Олег Лобурак.

Студенти художньо-графічного факультету.

Новий дослідницький центр

У Львові створено інститут екології Карпат Академії наук України. Він займатиметься комплексним дослідженням екосистеми Карпат та прилеглих до них територій.

Новий науковий центр має намір активно співпрацювати у галузі екології з аналогічними

закладами Чехо-Словаччини, Угорщини, Польщі та Австрії. Це співробітництво буде спрямоване на фундаментальне вивчення екологічних проблем в рамках програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

УКРІНФОРМ.

ЗОДІАКАЛЬНИЙ ГОРОСКОП

Стрілець 23.11-21.12

Народжені під цим знаком ідуть по життю відважно й упевнено. Їхня стихія — рух, активна діяльність. У ставленні до близьких і рідних Стрільці відкриті і сердечні. Відзначаються правильністю думок, учинків. Їх ображає підлість, обман. Стрільці — вірні друзі, щедрість — їх невід'ємна риса. Веселі, товариські, вони легко зав'язують нові знайомства і до похилого віку користуються симпатією протилежної статі.

Стрільцям властивий душевний спокій, оптимізм, безтурботність. Що стосується грошей, то в цьому плані вони ініціативні, мислять масштабно. Всі ці риси притаманні Стрільцям, котрі народилися між 3 і 13 грудня. Народжені у листопаді виявляють витримку, рівновагу, захоплюються книгами. Несприятливе розташування планет у момент народження перетворює достоїнства Стрільця в його недоліки. Тоді народжуються люди честолюбні, горді, марнотрати. Стрільці досягають успіхів в юриспруденції, військовій справі, а також у літературі і мистецтві. Стрільці-чоловіки мало цікавляться сім'єю, їх легше завоювати, ніж утримати. Стрільці-жінки — прекрасні подруги життя з безтурботним веселим характером і яскравим темпераментом. Своїм партнерові вони виставляють надто високі вимоги.

Стрільцям слід берегтися людей, котрі народилися під знаками Близнят і Тільця. Щасливий їх союз із Левом, Скорпіоном і Дівою. Щасливий день — четвер, місяць — червень, число — 8, кольори — усі відтінки фіолетового і зеленого, камінь — топаз і аметист.

ДІВЧАТА

ХОЧУТЬ

ДИМЦІ

Коли нема сигарет і хочеться палити, що ви робите? Мабуть, йдете до крамниці і купуєте. Якщо ж грошей нема (цигарки нині дорогі), а палити все ж таки дуже хочеться?..

От як вирішили нагальну життєву проблему кмітливі дівчатка, студентки педінституту, вказуючи при цьому спостережливості і вправності.

Сиділи дівчатка на семінарі і чекали, коли ж він врешті-решт закінчиться, і зможуть вони піти на перекур. От тільки сигарет у бідолах не було. Зате у викладача, що вів заняття, були. Дочекавшись, коли він на перерві вийде з аудиторії, майбутні вчительки поцупили сигарети з кишені його куртки, котру він необережно забув на стільці. І щоб ніхто не здогадався й нічого такого не подумав, залишили йому порожню пачку. Нехай нюхає.

Хоча хто його знає, якби цей викладач палив не «Marlboro», а, наприклад, «Ватру», ніхто б до нього в кишеню не поліз. Тах що сам винен.

А може, це всього лише мерзений наклеп на чесних і порядних дівчат? Може, це зовсім і не їх рук діло, та й взагалі не людських? Може, це витівки паралельних цивілізацій? А що як у них там, у паралельних світах, теж з сигаретами скрутно?

Наталія Чебрець.
«Вільне слово», N 45,
м. Житомир.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

ВОЛЕЙБОЛ

Відбулися змагання на кубок міста з волейболу серед жіночих і чоловічих команд. У фіналі наші дівчата зустрілися з командою технікуму фізкультури. Вони здобули переконливу перемогу з рахунком 3:0. У юнаків до фіналу дійшли волейболісти інституту нафти і газу та нашого університету. Чотири партії не принесли перемоги жодній із команд. У п'ятій вирішальній партії сильнішими виявились спортсмени Прикарпатського університету, які завоювали кубок міста з волейболу.

ДЗЮ-ДО

У Києві завершився Всеукраїнський турнір з боротьби дзю-до серед жінок. Успішно виступила в цьому турнірі студентка 1-го курсу педагогічного факультету, кандидат у майстри спорту Валерія Андрушишин. Здобувши п'ять перемог над своїми суперницями у ваговій категорії до 52 кг, вона стала чемпіонкою Всеукраїнського турніру і виконала норматив майстра спорту України.

ПЛАВАННЯ, АРМРЕСЛІНГ...

У манежі технікуму фізкультури відбулося спортивно-мистецьке свято, присвячене 74-тій річниці утворення Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР), яке проводила крайова Рада спортивного товариства профспілок «Україна». Студенти університету взяли участь в змаганнях з плавання, де зайняли перше місце, армреслінгу (боротьба на руках) — також перше місце, кульової стрільби — друге місце.

СТРІЛЕЦЬКИЙ СПОРТ

У стрілецькому тирі міського спортивного клубу відбулися змагання чемпіонату міста з кульової стрільби пам'яті майстра спорту Омеляна Козака. Збірна команда університету — чемпіон Івано-Франківська. Призерами змагань

стади Люба Можак, Валентина Репетука, Оксана Філік.

СПАРТАКІАДА ПЕРШОКУРСНИКІВ

Завершилися змагання 1-ої Спартакіади Прикарпатського університету серед студентів першого курсу. Змагання проводились з п'яти видів спорту (настільного тенісу, кульової стрільби, баскетболу, волейболу і легкоатлетичного кросу). Перше загальнокомандне місце завоювали студенти педагогічного факультету, на другому місці — першокурсники філологічного факультету, студенти фізико-математичного факультету посіли третє місце.

ЗМАГАЮТЬСЯ ФАКУЛЬТЕТИ

Стартувала Перша університетська спартакіада серед збірних команд факультетів, яка у цьому навчальному році проводитиметься з дев'яти видів спорту (легкоатлетичного кросу, волейболу, баскетболу, настільного тенісу, стрільби, футболу, лижного спорту, легкої атлетики і плавання). В першому виді змагань силами помірялись спортсмени з настільного тенісу. Факультети змагались в двох групах. У першій групі до фіналу увійшли студенти факультету іноземних мов, в другій — педагогічного факультету. Перемогу здобули більш досвідчені тенісистки факультету іноземних мов на чолі з кандидатом в майстри спорту Віктором Пинчаком. Третє місце посіли студенти філологічного факультету, які перемогли фізиків.

*Детро Нестерук,
Старший викладач
кафедри фізвиховання,
голова спортивного клубу
університету.*

Планети у грудні

Протягом місяця на сході дуже низько над горизонтом видно Меркурій як зорю $-0,4$ зоряної величини. Він з'являтиметься за 1 год до сходу Сонця на початку місяця і за кілька хвилин наприкінці. Найбільше кутове віддалення від Сонця — 9 грудня. Цього дня планета зійде за півтори години до Сонця. Венеру буде видно на південному заході після заходу Сонця протягом місяця як зорю $-4,2$ зоряної величини. Період її видимості збільшується від 2 до 3 год 30 хвилин. 21 грудня планета пройде в 1 градусі далі на південь від Сатурна, а 28 грудня — в 7 градусах далі на південь від Місяця. Марс з'являтиметься на північному сході через 2 год після заходу Сонця на початку місяця, а наприкінці схід планети збігається із заходом Сонця. Її буде

видно цілу ніч, і блиск швидко зростатиме від $-0,8$ до $-1,4$ зоряної величини. 12 грудня вона пройде в 6 градусах далі на північ від Місяця. Юпітер видно у південно-східній частині неба як зорю $-2,0$ зоряної величини протягом другої половини ночі. 18 грудня планета пройде в 6 градусах далі на північ від Місяця. Сатурн видно низько над горизонтом у південно-східній частині неба після заходу Сонця як зорю $+0,7$ зоряної величини. Тривалість видимості скорочується від 4 до 2,5 год. 27 грудня планета пройде в 6 градусах далі на південь від Місяця.

9 грудня відбудеться повне місячне затемнення. 21 грудня Сонце вступить у зодіакальний знак Козерога. Початок зими.

Газета Прикарпатського університету

Головний редактор Євген Єордица
18 (126) 1 грудня 1992 року
Виходить українською мовою

Громадсько-редакційна рада:
В. Кононенко, ректор університету, професор,
член кореспондент Академії педагогічних наук
України.

О. Кисіль, студентка педагогічного факультету,
Н. Лисенко, завідувач кафедри педагогіки і
психології (дошкільної), доцент.

Л. Остапова, студентка філологічного
факультету.

С. Хороб, доцент кафедри української
літератури.

В. Хрущ, завідувач кафедри педагогіки і
психології, голова обласного відділення
Педагогічного товариства.

Наша адреса:

Заходьте — м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2-ий поверх, каб. 209, 209а.

Пишіть — м. Івано-Франківськ, головпоштамт,
а/с № 27

Телефон — 96-4-13, 96-4-41

Над номером працювали:

Літературний редактор — кандидат філологічних наук З. Каспрішівна.

Технічний редактор — Л. Сакулчак.

Художній редактор — В. Лукань.

Науковий консультант — кандидат філологічних наук В. Полек.

Фотомонтаж — М. Васильчук, А. Хованець.

Друкарі — М. Васильчук, П. Чамаринський.

Засновник — Прикарпатський університет.

Набір та комп'ютерна верстка МП АСТОК
м. Івано-Франківськ, вул. Радянська, 20
тел. 3-25-22, 9-69-35

Газету віддруковано ефсетним способом
друку в Галицькій районній друкарні облвидав.
м. Галич, майдан Різдва, 31.

Директор друкарні Д. Купчинський.

Редакція газети залишає за собою право
редагувати і скорочувати текст.

Автори публікацій відповідають за добір,
точність і об'єктивність наведених фактів, цитат,
власних імен, статистичних даних, літературно-
історичних, мистецьких, географічних та інших
відомостей.

Висловлені авторами думки можуть не
збігатися з позицією редакції.

Виходить двічі на місяць форматом А4-8.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 048.

Рукописи, малюнки і фотографії ми
рецензуємо і не повертаємося.

Тираж 1000 примірників.

Підписано до друку 01.12.92 р.